

Saint-Amand-Montrond

A 320 egyesületet számláló 12 400 lakosú Cher megyei város polgármestere az egyesületekről.

Saint-Amand, földrajzi helyzeténél fogva, a távoli nagy városok gyűrűjében egy kis főváros szerepét játssza. Itt kell megtalálnunk az élethez szükséges dolgokat, még hozzá a jó élethez szükségeseket. Ezért van annyi egyesület. 320-at számoltam össze! Köztük operett-társulat, jó hírnevű modern jazztánc-iskola, állandó színjátszó társulat, zenekar... Törekszünk arra, hogy legyen önálló kulturális életünk. Az új előadóterem, a városka méretéhez képest elég merész lépés volt, de mi a minőségre törekszünk. Az Aranyváros terme a helyi egyesületek rendelkezésére áll, és a profi előadásokat is jó feltételekkel fogadhatja be.

Semmi nem lehetséges ma egy városban előzetes összehangolás nélkül. Ezért néha bizonyos terveket elhalasztunk az eltérő irányban haladó érdekek miatt.

Az egyesületek igényesek. Szükségük van helyiségekre, animátorokra, finanszírozásra. A támogatás mértéke körülbelül 2 millió frank, nem számolva azokat az animátorokat, akiket mi fizetünk. A sport esetében ez az összeg 9 millió.

Az egyesületi vezetőkkel szemben pedagógusként viselkedem. Megmondom nekik, hogy soha nem nyírbálom meg a szabadságukat, de ennek a szabadságnak az ellenpontja a felelősség. Amikor valaki véleményt nyilvánít, nyilvánosan cselekszik. Mérlegelnie kell a szavait. Ez nincs mindig jelen a vezetők fejében, amikor a nagy lelkesedésben mindent akarnak, és azonnal.

Én a valós együttműködés híve vagyok. Megegyezünk a kitzendő célokban, a végrehajtás ütemezésében. Tizenhét éve vagyok polgármester ebben a városban, és mindenki tudja, hogy ha valamire a szavamat adom, akkor az úgy is lesz, nagyjából a megbeszélte határidőknek megfelelően. De az is kell, hogy az egyesület felelős partnerként viselkedjen. Elég gyakran ez így is van.

Az egyesületek száma nagy, és az egyesületek sokfélék, de biztosan mindig hiányzik nekik még valami.

A sport terén elképesztő számú sportág képviselteti magát, és már nem a felszerelések többoldalú felhasználásánál, hanem a szakosodásánál tartunk. Így például 1980 óta van itt dojo. Azelőtt a judo alkalmával megelégedtünk egy szőnyeggel, amit a tornateremben leraktak. Van egy táncteremünk; van biciklipark, mert Saint-Amandban erős a kerékpározás hagyománya: jelenleg négy vagy öt francia bajnokunk is van!

Létrehoztunk egy biciklis-iskolát és egy „Reménységek” csapatot, amely egész Franciaországból fogad fiatalokat. A városnak van miért pedáloznia! Úgy találom, a koncepció kidolgozása pillanatától arra kell törekedni, hogy a teljes felszereltség megvalósuljon.

Erősen hiszem, hogy a sport az előrelépés egyik útja lehet. És ugyanakkor a gazdasági fejlődés egyik tényezője is.

Az olyan kis medencékben, mint amilyen a mienk is, ahol nem alapítanak naponta új vállalkozást, meg kell találni azokat az eszközöket, amelyek segítségével a szolgáltatások, mint például a vendéglátás, szállodai par fejleszthetőek – a sport és a kultúra erősítése ilyen.

Montrondi Színház

A Mesnier karosszériaműhelyben működő színtársulat neve ma már a műhely tulajdonosának nevét viseli. Az egyesület elnöke és a rendező mutatják be a helyet.

Ahogy egy műhelybe, ugyanúgy ide is egy kis alagsori ajtón át lehet bejutni az utcáról. Az udvar színes foltokban pompázik, és elvezet ahhoz a helyiséghez, amelyik a szerelőműhely volt, mielőtt színház lett belőle. A 100 férőhelyes terem egyforma arányban van felosztva a színpad és a közönség széksorai között, mint ahogy ezen a színpadon a színészek és a nézők meg kell, hogy osztozzanak, az egyik sem lehet meg a másik nélkül. Az udvar egyik sarkában találjuk a recepciót. A közösségi terem egyszerre titkársági szoba, konyha és étkező. A készülő nyúlpörkölt illata lengi be a helyiséget.

Kezdetben az egyesületet Montrondi Színháznak neveztük. Egy csapat amatőr színjátszó voltunk csupán, akik a környező báltermekben próbálnak. És akkor megérkezett körünkbe ennek a helyiségnek a tulajdonosa. A társulat éppen helyet keresett magának. A dolog elkezdődött.

Fokozatosan átalakítottuk ezt a helyet előadóteremmé. Nevét az utolsó itt működő karosszéria-lakatosról, Mesnier úrról kapta.

Az egyesület elsődleges céljának azt neveztük meg, hogy: színjátszóműhely kialakítása amatőrök számára. Apránként továbbfejlődtünk, de a kezdeti vállalatot nem módosítottuk. Az első idők csapatához újabb „karosszériások” csapódtak. Önkéntesek működtetik az egészet. A repertoárunkat profi módon alakítottuk ki, a fogadóképességet is, majd kiterjesztettük tevékenységünket a profi társulatok helyszíneire is.

Nem olyan régóta van nálunk egy „ifjúsági állást” betöltő dolgozó, ő az egyetlen fizetett alkalmazott. Az egész tevékenység, még a konyhában is, önkéntesek munkájával zajlik, ami a társaságnak egy erős „fesztiválózó” színezetet ad.

A demokrácia iránti elkötelezettségünk miatt egy tagnak ugyanakkora a súlya, mint egy felelős vezetőnek. Ugyanakkor a részt vállalás és a motivációk nem azonosak. Egy közel ötven főből álló csoport nem lehet homogén.

A gyökerek, a Karosszériaműhely története meghatározza elképzeléseinket. Egy csapat haver együtt csinálta az egész átalakítást. Közben az az igazság, hogy a profizmus irányába fejlődünk, mind a színházi előadás, mind a helyszín, mind az előadások befogadása terén. A megyei közgyűlés és a minisztérium olyan mértékben támogatnak, hogy nem engedhetjük meg magunknak a kontárkodást.

Kötelességünk megszervezni magunkat, analitikus könyvelést vezetni... A szakma kérdése egy szép napon biztosan fel fog vetődni. A csoport szintjén is, de az egyes résztvevők, az egyén szintjén is. Mi egy komoly munkába fogtunk bele, a profi színészképzéshez elég közel álló képzési programot dolgoztunk ki. Néhányan érzik a készletet, hogy még messzebb menjenek...

Tizenkét évi fennállás után van egy 500 fős hűséges közönségünk, akik a barátainkká váltak. A programok látogatottsága általában 85 százalékos.

A *Montrondi Színház* kezdetei óta minden előadást elvittünk turnézni. De a környéken kevés társulatnak van saját terme. Sőt, gyakorlatilag az egyetlenek vagyunk, ami annyit jelent, hogy részünkről nagyobb a kínálat, mint a kereslet. A *Drac (Kulturális Ügyek Regionális Igazgatósága – a ford.)* mostanában kezd érdeklődni a kis termek iránt, mert egy színház felépítése nagyon sokba kerül.

Nekünk az a fontos, hogy megkapjunk minden olyan eszközt, amely lehetővé teszi, hogy művészi tevékenységünket szabadon folytathassuk. A politikusokkal együtt dolgozunk, ők is megértették már, hogy nem lehet elkerülni a kulturális tevékenységeket.

Ma megtörténik velünk az, hogy visszautasítottunk egy teljesen új előadótermet. Nem kizárt, hogy egy napon elmenjünk játszani az Aranyvárosba (ez az új, belvárosi előadóterem). Ez része az előre látható közeledésnek. De ragaszkodunk ahhoz, hogy megtartsuk a saját helyszínünket, identitásunkat, a kalandunkat.

Saint-Amand-i informatikai klub

Az a tájékoztatás, amit tagjainknak nyújtunk, érinti a programozást, a kezelést és a kommunikációt.

Azt vesszük észre, hogy a programozás már nem olyan érdekes. Az emberek, akik megveszik a számítógépet, tartanak az olyan műveletektől, mint az alkalmazások és a rendszerbeállítások, amit egyébként egyre inkább a szállítók elvégznek. A számítástechnikai eszközök magasabb szintű felhasználása elsősorban az otthoni használathoz kötődik (levelezés és a személyes könyvelés), aztán következik az internetes kommunikáció és az elektronikus levelezés.

Az egyesület tagjai főképp a 30 és 50 év közöttiekből kerülnek ki. Vannak idősebbek is, nyugtalanok és mohón keresik az informatikai ismereteket, mert el akarják kerülni, hogy magukra hagyják őket. A fiatalok távolabb maradnak. Gyakran ők maguk rakják össze a gépüket és egymás között a saját külön nyelvükön kommunikálnak.

Az egyesület úgy néz ki, mint egy, a tagoknak fenntartott szolgáltatás, a viszonteladókkal többé-kevésbé szoros együttműködésben. Szerveztünk tapasztalatcseréket és olyan foglalkozásokat, ahol lehetőség van megismerkedni a gyorsan, túlzottan is gyorsan fejlődő eszközökkel.

Mi a fogyasztó védelmét és tájékoztatását ellátó egyesület vagyunk. Ezen a címen a város támogat minket. Megpróbáljuk megértetni a tagjainkkal azt, ami nekünk a

legfontosabbnak tűnik az olyan kirakatok előtt állva, amik a divat hatására ébresztik fel az emberek sóvárgását: hogy vásárlásaikat a szükségleteik szerint alakítsák.

A jövőnk az, amiről lehetetlen bármit is mondani, annyira gyorsan fejlődik a technológia. Ami az egyesületet illeti, látunk felvonulni olyan embereket, akik idejönnek tanulni, aztán pedig eltűnnek. A nyugtalanító csak az, hogy az utánpótlás nem jön.

Előadás-animációk a megsegítésért

Az egyesületünk célja olyan animációkat szervezni, amelyek nyereségüket átadják a karitatív szervezeteknek, úgy, hogy a kezdeményezés mindig a fiataloké. A pénzt a Raoul Follereau Alapítvány, a Vöröskereszt, a Szív Vendéglői-lánc és mások kapják... Ebben az évben ingyenes koncertet szerveztünk. Az eredmény minden várakozásunkat felülmúlta. Két éves fennállásunk alatt közel tucatnyi előadás-animációt szerveztünk így.

Mind ez szorosan összefügg a személyes pályám alakulásával. Ugyanis az iskola után a párizsi tűzoltóságnál kötöttem ki. Aztán visszajöttem Saint-Amandba, és a kórházban egy gondozó-kisegítő állást kaptam. Utcai előadásokat csináltam. A polgármesteri hivatal először csak termet kölcsönzött nekem. Aztán kezdtem felelősséget is vállalni: olyan fiatalok kerestek fel, akik táncolni tanulni akartak.

Én a személyes mozgatóimat használom fel arra, hogy ez az egész működjön. A másik vetületben a mi hozzáállásunkról mondható lenne, hogy érdek nélküli. Nyilván a támogatások révén közpénzeket használunk, de számomra a szabadidős tevékenység igenis szolgálhat arra, hogy segítsünk az embereknek. Sajnálatosnak találom egyébként, amilyen a kapcsolatom a sajtóval. Önkéntesek vagyunk, minden nap küzdelmes számunkra, és nem veszem észre, hogy a média egyáltalán felfogná, mit is csinálunk. Én nyílt kártyákkal játszom, és a sajtó néha mégis értelmetlen vitákat provokál.

A Saint-Amand-Montrond-i Fiatal Dolgozók Otthona

Egy 80 ágyas fogadókapacitással rendelkezünk, ami meghaladja az országos átlagot, hiszen az csak 50. Az otthon 26 fizetett dolgozót alkalmaz. A kihasználtság aránya 70 százalék. Fiatal munkavállalókat fogadunk, szakmunkástanulókat, családi nehézségekkel küzdő embereket, elefántcsontparti diákokat, akik a kézműipari középiskolában folytatják tanulmányaikat, a Biciklista reménységek gyűjtőpont tanulóit a Sport-Tanulmányok keretében. Még egy kerékpár-világbajnoknőnk is van.

A város bizonyos mértékben fenntartja a Biciklista reménységek gyűjtőpontját. Az Ifjúsági és Sportminisztérium, valamint az Oktatási Minisztérium szintén támogatják a sportot. Az elefántcsontparti diákok részesülnek egy, a konzulátusuk nyújtotta segélyben. Vannak időszakos bentlakóink, akik után lakhatási támogatást kapunk a szociális intézményektől. A fiatalok is kapnak lakhatási támogatást...

Az otthon valós szolgáltatása a szállásadás, de van egy szociális jellegű éttermünk is, amelyik naponta 400 étkezést bonyolít le. Ahhoz, hogy ebben részesülhessenek, be kell lépni az egyesületbe. És természetesen szervezünk animációs programokat is: az AIDS-ról, az egészségről, az ifjúságról stb.

Szükséges, hogy aktív kapcsolatot tartsunk fenn a konyhai csapatok és az oktató-nevelő munkát végzők között: ha csak vendéglátást nyújtanánk, a magánszféra kereskedelmi konkurenciájával találnánk szembe magunkat. Márpedig mi csak a szervezést végezzük, nonprofit rendszerben.

Én az Otthon igazgatójaként Saint-Amand alprefektúráján az egyesületek osztályának vagyok a vezetője. Már nagyon régóta különböző egyesületek tagja vagyok. Mielőtt elnök lettem volna, 1996-tól kezdődően kezelője voltam az Otthonnak. Gyakran a munkánkkal járó felelősség olyan képzettséget kívánna meg, ami túllép a hagyományos egyesületi kereteken. Amit szemére vetek az egyesületi mozgalomnak, és legfőképp az államnak, az az, hogy nem adja meg az egyesületeknek a fejlődésükhöz szükséges eszközöket.

Egyesületek Háza – Grenoble és Rennes

A városközpont szélén, a laktanya és az uszoda közé beszorítva, a szűk Berthe-de-Boissieux utcában van egy hosszúkás épület, jó húsz éves, amelyiken a következő felirat olvasható: Egyesületek Háza (MDA). Több, mint csak egy hely és logisztikai háttér, amit Grenoble önkormányzata a kétezre-egynéhány egyesület rendelkezésére kíván bocsátani. Ez „egy forrás- és referencia-központ”.

A polgármesteri hivatal Ifjúsági és Egyesületi osztályának vezetője szerint ez a döntés, amit közel két éve hoztak meg, ma már 65 százalékig megvalósult. Az agglomeráció minden egyesülete (ha igazolja, hogy tevékenysége nem szektás jellegű, és a demokratikus értékekkel összhangban van) idővel hozzá kell, hogy férjen ingyen az elméletben az ő szükségleteit kielégítő struktú-

rákhoz, mind logisztikai téren (telefon, iroda, ülésterem, fénymásoló, stb.), mind továbbképzés, tanácsadás (jogi és adóügyi tanácsadó ügyelet formájában), információkeresés (cyberspace, pályázati anyagok összeállításához nyújtott segítség), vagy a kompetenciák, tapasztalatok cseréje terén, például konferenciák vagy animációs programok alkalmával. Ezek olyan szolgáltatások – többé-kevésbé gazdag eszközválasztékkal és dinamizmussal –, amelyekhez a többi franciaországi egyesületi ház is hozzáfér.

A rennes-i Szociális és Kulturális Hivatal (OSCR) igazgatója szerint sok olyan szervezet van, amelyik hasonló feladatokat lát el, anélkül, hogy ezt a címet viselné. Így történt, hogy a rennes-i Egyesületi Ház címét kérve a Polgármesteri Hivatal portáján (amely 60 százalékban finanszírozza működését), a válasz egy kategorikus „Nem ismerem.” volt. Mert itt nem egyesületi házról, hanem Szociális és Kulturális Hivatalról (OSCR) tudnak!

E mellett a szervezet mellett 16–17 egyesületi ház működik Ille-et-Vilaine-ben a körülbelül 9000 egyesület el-látására.

Az OSCR vezetését egy 1977-es önkormányzati döntés az egyesületek kezébe adta. Az OSCR kicsit a vezér-űrtü szerepét játssza, amióta 1960-ban létrehozták.

Rennes-ben túllépve az egyesületi ház hagyományos fogadó-és szolgáltató feladatain, jelenleg az egyesületek tevékenységének összehangolásán fáradozik.

Ennek köszönhetően a rennes-i metró, amit nem oly rég terveztek, a mozgáskorlátozottak hozzáféréseire vonatkozó minden előírásnak eleget tesz. Olyan győzelem ez, amely az OSCR-hez tartozó, mozgássérülteket képviselő egyesületek közös projektjének köszönhető. De meg lehet említeni a munkaadók egy csoportjának megszervezését is, vagy azt a tárgyalást az önkormányzattal, amelynek lényege, hogy az egyesületek között, azok javaslatai alapján osszanak el bizonyos támogatási összeget...

Megannyi újító kezdeményezés. Ezek lehetővé teszik a tagságot képező 900 egyesületnek az előrelépést.

Párizsi külvárosi ötemeletnyi egyesület

Párizs 19. kerületében egy ötemeletes épület, a 71ter. szám alatt a Meaux utcában. A „házi” statisztikák szerint a lakók 50 százaléka tagja valamilyen egyesületnek.

Egy (alig) regényesített történet.

A régi felvonó a negyedikig nyikorogtatja kerekeit. És ott, mint gyakran... leáll. Nyilvánvaló, hogy az emberek morognak. Ily módon az épület a liftszerelők jövőse-menése ritmusára fecserészik. Műszaki hibától javításig életutak rajzolódnak ki. Mennyi bla-bla hangzik el tíz év egymás mellett lakás alatt! Lehetővé teszik, hogy kijelentsük, az épület lakóinak 50 százaléka tagja valamely egyesületnek! A szám kétségszoros. Íme a bizonyíték.

Kezdjük a földszinttel. Ott van Julie, 14 évesen. Ő Bouquet asszony lánya, a házfelügyelő, aki kicsit túl szószátyár, de nagyon kedves. A kislány a Vivaldi zenei egyesületbe van beíratva, hogy megtanuljon hegedülni. Elkerülhetetlen, hogy amikor a kamaszlány hazamegy, megkezdje a skálázást: a csikorgó kvintek gyilkos hajlamokat élesztgetnek. De Julie annyira kis helyes, hogy mindenki reméli, egyszer majd ez elmúlik nála. Persze addig nem, amíg szerelmes a hegedűtanárjába (csitt, ez titok)!

Az első emeleten: a szimpatikus Robert, a maga 72 évével, aki töri-föci tanár volt. Feleségével a kerületi gyerekek iskolai támogatását felvállaló egyesület tagjai voltak. Egy éve, amióta megözvegyült, nincs semmihez kedve. Françoise, szomszédja ugyanazon a lépcsőfordulón, pici aperitifekkel és jazzdarabokkal próbálja jobb kedvre hangolni. A 34 éves munkanélküli festőnő reméli, hogy egy napon majd műveiből fog élni. Addig is, tovább „mázolgat”, ahogy azt megfogalmazza, és megosztja a jazz iránti szenvedélyét más „illumináltakkal”, akikkel egyébként létre is hozta a hasonló nevet viselő egyesületet.

A másodikon: Armand úr. A 66 éves agglégény a Buttes-Chaumont-on volt ör – nem, ez nem egy focicsapat neve, hanem egy nagyon szép parké. Armand tehát egy orchideabarátokat összefogó egyesület tagja...

Bouquet asszony mondta nekem, kinek neve jelentése: csokor.

A harmadik emeleti család három kis enivaló szörnyeteget számlál: Virginie, Étienne és Julien, sorrendben 5, 10 és 13 évesek. A két fiú cserkész. Virginie úszni tanul a Művészetek és Szabadidő egyesületben. A szemközti lakásban Rémy és Fernando laknak. Mindketten olyan ötvenesek, az Act Upnál dolgoznak, és időről időre olyan házibulikát rendeznek, amiket Virginie mamája kicsit „Olé! Olé!” jellegűnek titulál. A negyediken ott van Jacqueline, 49 éves. Azt mondja, már nem tud dolgozni, mert beteg. És azt is mondja, hogy jó egyedül élni, mert a „hapsik, azok csak futnak minden után, és hasonlók”. Egyszer egy „Éljenek az egyedülélők” feliratú matrica pompázott a bejáratnál. „Semmi kétség – legalábbis Bouquet asszony szerint –, ez Jacqueline volt: tagja egy egyedül élőkől álló egyesületnek, így hát...”

A szomszédnője, Agnès: egy gyönyörű szép 42 éves nőci. Egy informatikai cégnél projektvezető. Vesszőparipája az afrikai kultúra: a Dunia Művészetek és kultúrák egyesület kincstárnoka.

Az utolsó emeleten mi lakunk a barátommal és az imádnivaló 5 éves kis nyuszmuszommal. A barátom a Művészetek és Szabadidő egyesület tagja, mint a kis Virginie a harmadikról. És úszni tanul. Én a Piros Babel titkárnője vagyok, ami egy színház egyesület. Szemben velünk, Nénès, 47 éves énekes, aki kabil szülőföldje dalaira komponál dalokat. Logikus, hogy a berber kultúrát ápoló egyesület tagja.

Öt emelet... emeletenként három lakás, számolják ki, meglátják! Öt emelet, és egy rossz lift. Lépcsőmászó egyesület (még) nincs.

Bármiféle hasonlóság valós vagy valamikor élt személyekkel a véletlen műve. Kivéve ami engem illet, a barátomat és a nyuszuszt. De az egyesületek igazán valódiak. (S. M.)

